

ZONDAG 2

De noodzaak van de kennis onzer ellende

Psalm	74	:	2, 11 en 12
Lezen:	Romeinen		7
Psalm	38	:	6, 17 en 18
Psalm	143	:	2 en 10
Psalm	32	:	3

Geliefden, het Woord van God dat wij u nu willen prediken, is naar Zondag 2 van onze Heidelbergse Catechismus. De vragen 3, 4 en 5.

Vraag 3: Waaruit kent gij uw ellende?

Antwoord: Uit de wet Gods.

Vraag 4: Wat eist de wet Gods van ons?

Antwoord: Dat leert ons Christus in een hoofdsom, Mattheüs 22:37-40: Gij zult liefhebben den Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand en met geheel uw kracht. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.

Vraag 5: Kunt gij dit alles volkomenlijk houden?

Antwoord: Neen ik; want ik ben van nature geneigd, God en mijn naaste te haten.

Deze tweede Zondag van onze Catechismus spreekt over de noodzaak van de kennis onzer ellende. Wij willen drie gedachten nader toelichten:

1. De aard van deze kennis
2. Het middel tot deze kennis
3. Het nut van deze kennis

Daar is geen mens op deze wereld, of hij heeft kennis van ellende. Je hoeft de krant maar op te slaan en een wereld van ellende vertoont zich aan het oog. Daar is geen plaats, geen stad, geen land, geen volk, geen geslacht of het weet wat ellende is. En toch, als hier gesproken wordt over uw ellende, dan bedoelt de onderwijzer iets anders dan datgene wat je hoort en leest, en wat je dagelijks voor je ziet in allerlei gestichten en inrichtingen en ziekenhuizen en overal waar zo ontzettend veel ellende is. Als de onderwijzer hier zegt:

Waaruit kent gij uw ellende, dan doelt hij niet in de eerste plaats op de gevolgen van de zonde, zoals eenzaamheid, ziekten, rouw, honger, twist en alle ellende meer. Dan bedoelt hij in de eerste plaats de ongelijkvormigheid aan God, aan Gods wet. Omdat wij zo oppervlakkig denken dat de ellende eigenlijk bestaat in datgene wat we in de kranten lezen, en wat we misschien persoonlijk meemaken, en dat alleen voor de ellende houden, komen we ook nooit toe aan de remedie tegen de ellende.

O, natuurlijk, het ontbreekt ook in deze dagen niet aan mensen die ons allerlei middelen aan de hand doen om die ellende, die we zien en horen, teniet te doen. Maar, ach, als de dokter niet achter uw kwaal is, dan kan hij wel eens iets proberen, maar meestal mislukt het. Om een juiste therapie te volgen, een weg te gaan waarin u genezen kunt, dan is het noodzakelijk dat eerst de diagnose gesteld wordt. De dokter moet eerst een zuiver inzicht hebben in de aard van uw kwaal. En als hij dat heeft, kan hij onder de zegen van God de juiste middelen toepassen.

Zo is het nu ook met de ellende waarin we allemaal gekomen zijn. En omdat wij allen van nature het juiste verstand missen om te zien wat eigenlijk ellende is, missen we ook de weg om van de ellende verlost te worden. Er worden veel middelen aangewezen.

Ach, men hoort het zo vaak, Marx de grote communist heeft het al gezegd: Feitelijk is alle ellende gevolg van de omstandigheid van het leven in een bepaald milieu. Haal je de mens uit dat milieu, plaats je hem in een ander milieu, sociaal en economisch, dan worden de levensverbanden anders, de structuren van deze wereld anders, dan wordt vanzelf ook de mens anders. Men heeft ook van die zijde niet geschroomd om de oplossing te zoeken, desnoods in de revolutie tegen de bestaande orde. En die oude kreten worden weer opnieuw met een laagje vernis aan ons voorgesteld, alsof dat de verlossing uit de ellende zou zijn; alsof dit de weg zou zijn waarin alle mensen weer zonder zorgen zouden kunnen leven. Maar helaas, ook ons verstand is verduisterd geworden.

Zolang we in onze onbekeerde staat zonder de verlichting van de Heilige Geest voortleven, denken we toch nog een juiste kennis te hebben van het verkeerde dat in ons is. En zeggen we ook vaak in onze onbekeerde staat: Kijk, ik weet heus wel wat er aan mij mankeert. Ik wou dat ik niet zoveel wist, dan zou ik gemakkelijker bekeerd kunnen worden dan nu. Want ik weet precies wat er met me gebeuren moet.

Ik vraag me af of dat wel waar is. Ik geloof het niet. Ik geloof ten diepste dat elk mens die God niet vreest, ook het juiste inzicht in zijn ellende mist. 't Is niet alleen dat u niet weet verlost te zijn. 't Is niet alleen dat u de weg naar Jezus niet kunt vinden, maar u weet zelfs niet wie u bent in uw ellende voor God. Heeft één van onze vaders niet gezegd dat het de grootste ellende van de mens is, dat hij z'n ellende niet kent? Ook om onze ellende te kennen, hebben we genade van God nodig; hebben we een verlicht verstand nodig; hebben we een nieuw hart nodig. Dan gaan we pas zien wat eigenlijk onze

ellende is. Daarom, de onderwijzer begint niet met: Ben je wel ellendig? Is elk mens wel ellendig? Voel je je wel ellendig? Hij zegt: Waaruit kent gij uw ellende, dus hij wil er niet eens over redeneren of u wel ellendig bent, hij gaat er vanuit, schriftuurlijk vanuit, dat alle mensen ellendig zijn.

Ellendig, dat wil zeggen, niet meer in het land zijn, waar we behoorden te zijn. Niet meer in de relatie met God staan waarin God ons geschapen heeft. Immers, we hebben allen het Paradijs moeten verlaten, en we zijn allen door de zonde de gemeenschap met God kwijt geraakt. En dat is ten diepste de ellende van u en van mij. De ellende van de ganse wereld. O, laat ons toch in deze tijd niet meelopen met de mensen die menen dat de ellende van de wereld verdwenen zal zijn, wanneer we ons inkomen gelijkelijk verdelen en wanneer de rijke landen massa's geld in de arme landen pompen, en wanneer alle mensen op voet van gelijkheid behandeld zouden worden en gelijke beloning zouden ontvangen.

Het zal blijken een fata morgana, een luchtspiegeling, te zijn, omdat men niet doortast tot de wortel van de kwaal. Men kan ook niet. Want zomin als men de weg der verlossing kent, zomin weet men ook van de kennis van de ellende, die nodig is om te leren wie we geworden zijn door de zonde. En de aard van deze kennis is anders dan de mensen in de wereld denken. Want ook de kennis van deze ellende is door de Heilige Geest, is verlichting van God, is arbeid van Jezus Christus aan Zijn Kerk.

Straks zult u horen: Dat leert ons Christus in een hoofdsom. Hier is Christus bezig als de grote Profeet van Zijn gemeente, om de duisternis te verdrijven die in Zijn Kerk is, die in het hart van Zijn kinderen is. In Zijn profetische bediening bewerkt Hij de zielen der uitverkorenen vanaf het ogenblik dat God ze levend maakt. Want deze kennis der ellende gaat niet voor de levendmaking. Deze kennis, hebben we in de vorig Zondag gezegd, is niet een soort voorportaal waarin we zitten te wachten wanneer de deuren der verlossing geopend worden, maar behoort reeds tot het zaligmakend werk van Gods genade. Daar moeten we goed bij stilstaan.

Wanneer u vooral de Schotse theologen met aandacht leest, dan zult u onder hen mannen van naam vinden, die het begin van Gods werk stellen, daar waar de zondaar de eerste kennis ontvangt van de Heere Jezus Christus als Borg en Zaligmaker. Toch is dit niet de theologie van onze reformatoren. Ik dacht ook, wanneer we dit zo streng doorvoeren, dat het ook in strijd zou zijn met de bevinding van velen van Gods kinderen. Ik zou niet absoluut durven zeggen, dat er geen kennis van God is, dat er geen openbaring is in het hart van een mens, zonder dat hij weet en zonder dat hij met bewustheid kent de Borg en Zaligmaker Jezus Christus. Ik dacht dat ik dan de ervaring van velen zou tegenspreken en ook het Woord van God geweld zou moeten aandoen. Maar dit zeg ik er haastig bij, dat elke zaligmakende kennis van het Woord van God een kennis is door de Heere Jezus Christus.

Er is geen volk dat onderwezen wordt in de weg der zaligheid, daar is geen moment in het leven van Gods kinderen waarin ze zaligmakend bewerkt

zouden worden buiten de Heere Jezus Christus om. Want God is buiten Christus een verterend vuur en een eeuwige gloed. Vanaf het eerste begin van het geestelijk leven vangt de Middelaar Gods en der mensen Zijn arbeid aan in het hart van een dood en doemwaardig verloren zondaar, die Hij door Zijn Geest opwekt uit de slaap des doods en die Hij gaat bewerken in Zijn profetische bediening. Niet los van Zijn priesterlijke en koninklijke bediening, maar hoofdzakelijk en voorop gesteld in Zijn profetische bediening, om hem te leren wie hij geworden is door de zonde.

De aard van deze kennis is een andere dan de kennis die we ook als natuurlijk mens van onze ellende hebben. Daar hoeft je geen gelovige voor te zijn, geen Christen voor te zijn. Daar hoeft je zelfs God en Zijn Woord niet voor te kennen. Deze kreet stijgt op uit de hoop der mensen van alle eeuwen. Maar de kennis die hier bedoeld wordt en waar het hier nu over gaat, is in zijn aard een andere kennis. Omdat dit een kennis is van het vernieuwde hart. Een kennis door de Heilige Geest gewerkt in ons leven. En nu zegt de onderwijzer: Waaruit kent gij uw ellende? En dan antwoordt hij: Uit de wet Gods. Ja, al is het waar dat we slapen op een zinkend schip en dat vele mensen nog feest kunnen vieren in een brandend huis, plezier kunnen hebben in het leven, terwijl we midden in de dood liggen, dat is niet omdat we niet ellendig zijn, maar omdat de ware kennis van de ellende ontbreekt. De kennis van de ellende schuilt niet in het een of ander stelsel, maar de kennis van de ellende ligt hierin dat we God verlaten hebben. De kennis van onze ellende is door de wet, die we geschonden hebben. God heeft in het rijk der natuur Zijn wetten gegeven. De regen, de wind, de zon, de maan, zomer en winter, het wordt alles geregeld door de wet van God. Noem het de wet der natuur, maar dan toch die wet door God gesteld en gehandhaafd tot op de dag van vandaag en tot op dit ogenblik.

Zo heeft God ook een bijzondere wet gegeven voor de mens en die wet hebben we aangenomen in het Paradijs. Die wet hebben we goedgekeurd en we hebben er onze handtekening onder gezet. Het is waar, er is geen tijd geweest dat Adam met God niet in een werkverbond leefde. Maar het is niet waar dat Adam tegen zijn wil gedwongen zou zijn met God dat verbond aan te gaan. God heeft de voorwaarde van het verbond aan Adam voorgelezen en Adam heeft ze met zijn handtekening bekrachtigd. Adam had geen andere wil dan te doen wat goed was in de ogen van God. En zolang onze eerste ouders nu deden waar ze in toegestemd hadden en het verbond hielden, zolang hadden ze leven, vrede en gelukzaligheid. Alles ging goed tot op het moment dat de eerste mens het verbond schond, dat hij niet deed waar hij zichzelf toe gesteld zag, en waar hij vrijwillig in toegestemd had.

Toen is het verkeerd gegaan. Toen is de ellende begonnen, toen kwam de angst, de kou, de schaamte, de disharmonie. Dan zie je onze eerste vader wegkruipen, beschaamd, benauwd, beangst, verloren. Daar is het begonnen. O, veel mensen weten dit niet en willen het niet weten. Hoor maar naar de remedies die aan de hand gedaan worden om de mensen te verlossen.

Wie wil er nog weten van een Adam? Wie wil er nog weten van een totaal wandelen op dood spoor? Wie houdt er rekening mee in zijn leven? En toch, het is zo. God heeft het ons in Zijn Woord geopenbaard. De verbreking van de wet is de dood. Die tegen Mij zondigt, die doet zijn ziel geweld aan, zegt God. Allen die Mij haten, hebben de dood lief. Dat is het. U weet, 't schijnt alsof de verlossing van het mensdom moet komen door een weg te banen, waarin de mens zou kunnen leven naar de begeerte van zijn hart. Geen God en geen meester. Deze leus van de Franse revolutie wordt allerwegen in de kerken gehoord.

De mens moet zijn eigen baas kunnen zijn en kunnen leven naar de begeerte van zijn eigen hart. Tot in het vulgaire, tot in het heidens zondigen toe. Alles wat goed is, wat de mens meent dat goed is, dat mag hij doen, dat moet hij doen. Men moet hem geen beletsel in de weg leggen, men moet z'n pad niet kruisen met de eis van Gods wet. Dat schaadt de mondigheid van de mens en de rijke ontplooiing van de geest des mensen. Met al deze theorieën zitten we in een slop waar niemand de uitweg weet, leven we in een wereld waar je je hart vasthoudt en waar de verstandigste van zegt: Waar zal het nog eens terecht komen.

God zegt in Zijn Woord: Zij hebben des HEEREN Woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben (Jer.8:9)? Hij roept bij monde van de profeet het volk terug tot de wet en tot Gods getuigenis. Als ze daar niet naar horen, zullen ze geen dageraad hebben. Dat geldt voor alle eeuwen, geliefden. Dat geldt ook voor ons persoonlijk. Want al zijn we leden van deze gemeente en al weten we verstandelijk dat we zondaren zijn voor God, dan zijn we toch nog van die mensen die op een zinkend schip kunnen slapen en in een brandend huis vrolijk kunnen zijn. Toch nog van die mensen die nog veel prettige dagen in hun leven hebben. Die al met al, het leven toch niet zo beroerd vinden. Dat komt, omdat ook ons van nature het rechte inzicht in onze ellende ontbreekt. Dit rechte inzicht verkrijgen we alleen, wanneer we door Gods Geest bearbeid worden, wanneer we wedergeboren worden, wanneer de Heilige Geest bezit neemt van ons leven. Dan krijgen we een rechte kennis der ellende uit de wet van God.

O, we weten allemaal wel wat de wet wil, en we stemmen allen wel toe dat die wet goed is, maar in de praktijk van ons leven hebben we zoveel dingen, zoveel schijndeugden die het ons zo moeilijk maken om te belijden dat we midden in de dood liggen, en dat we tegen al Gods geboden zwaarlijk gezondigd hebben, en dat we geen van die kunnen houden. Is 't niet waar? We zijn toch de kinderen van het verbond? Wij dragen allen toch het teken en het zegel van Gods verbond? Wij zijn toch mensen die in de kerk komen? Wij haten toch de vloekers en de bedriegers en de lasteraars en de hoereerders en de rovers en de moordenaars en al de mensen die een goddeloos leven leiden? Wij passen toch netjes op?

Zeker, het is niet waardeloos, dat u dit allemaal doet, maar dit houdt nog niet in dat u God bemint. Dit is alleen een blijk dat God u nog niet losgelaten

heeft, maar het is nog geen bewijs dat het recht staat tussen God en uw ziel. Beslist niet. Nee, ons hart is van nature, ook al zijn we beste en brave kerkmensen, zo hard als een steen. Als staal. Ons hart is onvermurwbaar, door alles wat ons aankleeft en wat in ons leven plaatsvindt, wat ons aangeboren is, wat in ons leven van dag tot dag verergert.

Daarom laat God ons weten dat we andere kennis nodig hebben dan we van nature bezitten. Een kennis des Heiligen Geestes, opdat we onze ellende recht en grondig zouden zien en daarover zouden treuren. Die kennis laat God ons leren uit Zijn heilige wet. God richt Zijn wet op. Die wet is als een spiegel, als een licht, waarin we zien moeten en zien mogen wie we zijn. Als een licht, dat de zonde, de duisternis, de verdorvenheid van ons hart openbaart. Daarom geeft God ons Zijn heilige wet, en Hij wil, dat we die wet zullen kennen en dat we die wet zullen horen en dat we in die spiegel van de wet ons schuldig zullen weten. Deze kennis wil Hij, en deze kennis werkt Hij ook.

Wat eist de wet van ons, zo staat er in de volgende vraag. God eist van ons. Dat kàn God, in de eerste plaats omdat God Opperheer is. Hij is soeverein. Hij heeft ons gemaakt. Wij zijn Zijn schepselen. Hij staat boven ons. Hij heeft het voor het zeggen. In de tweede plaats daaraan verbonden: wij zijn Zijn eigendom. We zouden geen adem kunnen halen, we zouden geen hapje brood kunnen eten. We zouden onze ogen niet kunnen opendoen, als God ons niet van ogenblik tot ogenblik onderhield. Dus onthoudt het goed: God heeft het voor het zeggen. Niet wat de mensen zeggen, niet wat de wetenschap ons leert. Niet wat we onszelf wijs maken, maar wat God zegt, dat is de waarheid. En ik ben gehouden aan die waarheid, want ik ben immers Gods schepsel. En wat staat er nu in die wet, die God, reeds voor Hij hem afkondigde op de Sinai, geschreven heeft in het hart van Adam? En in het hart van degenen die na hem kwamen, tot op de dag, dat de Heere nog eens nadrukkelijk diezelfde wet schreef in stenen tafelen?

Die wet die eist, zegt het antwoord, twee dingen. Volmaakte liefde tot God en volmaakte liefde tot onze naaste. En wat die wet eist, dat leert ons Christus in deze hoofdsom. U weet, in het stuk der dankbaarheid worden de geboden van de wet behandeld. Maar hier in de kennis der ellende grijpt de onderwijzer als het ware naar het hart van de wet en stelt ons voor de tweeledige eis van de heilige wet. En die wet is geestelijk in zijn eis, die wet kijkt niet naar de buitenkant.

Die wet tast door naar het denken, naar de bewegingen van ons hart, met andere woorden, al zouden de mensen geen kwaad aan ons zien, al zouden de mensen heel diep voor ons buigen, al zouden de mensen van ons weten dat we bijzonder milddadige, barmhartige en zachtmoedige mensen zijn, daarmee is de wet van God niet tevreden. Want de wet van God wil in alle delen volmaakte gehoorzaamheid en gelijkvormigheid aan God, aan Zijn wet.

De wet is geestelijk. In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd (Ps.119:96). De dichter wil daarmee zeggen: als ik Uw wet overdenk, als ik weet, dat Ge zelfs de begeerte van mijn hart gadeslaat, o

God, wie zal dan voor U bestaan. Die wet is geestelijk, de Heere eist namelijk, en dat is de eis van de wet: liefde, volmaakte liefde tot God. Nu, zult u zeggen dat valt nog wel mee. Als God liefde eist, dat moet toch wel op te brengen zijn? Eist God alleen maar liefde? Pas op. Dit is juist het zwaarste dat de wet van ons eist. Wanneer de wet van ons eist en zij eist het dat we getrouwelijk onder het Woord van God zullen komen en dat we ieder het zijne zullen geven, wanneer de wet eist dat we niet zullen vloeken en zweren, en zij eist het, wanneer de wet dat alleen van ons eiste, ik denk dat er onder ons zouden zijn die ver terug moesten gaan om te bedenken wanneer ze zich vergrepen hadden aan het goed van een ander of wanneer ze opzettelijk de dienst in Gods huis verzaakt hadden. Of wanneer ze openlijk gevloekt hebben.

Ik denk, dat er velen onder ons zouden zijn, die op deze wijze geredeneerd op tamelijk goede voet met de wet zouden staan. Maar God vraagt dieper, God vraagt niet alleen: Hebt ge dit gedaan en bent u dat niet vergeten en heeft u daar erg in gehad, maar God vraagt in de eerste plaats: Hebt ge uw hart aan Mij gegeven? Restloos, geheel. En Mij lief gehad boven die jongen en boven je meisje en boven je man en boven je vrouw en boven je naam en je goed en je betrekking en alles wat je op de wereld hebt. Dat eist God. En dan staat er: Met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand en met geheel uw kracht. God liefhebben, dat sluit in: God kennen, God op zodanige wijze kennen, dat we Hem hoogschatten en dat we begeren Hem te behagen boven alles wat in de hemel en op de aarde is.

Met geheel ons hart. Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens (Spr.4:23). Met geheel onze ziel, dat wil zeggen met geheel ons wilsleven. Met geheel ons begeerteleven. Met geheel ons verstand, dat wil zeggen dat we al onze denkkraft besteden om God te dienen, om Hem te mogen behagen om voor Hem te mogen leven. En met al onze krachten, dat zijn onze werken. Om nu met alles God lief te hebben, dat is de eis van de heilige wet. En dat altijd en onder alle omstandigheden. Niet alleen een ogenblikje, als je goed gestemd bent. Niet alleen een ogenblikje als je voelt dat God het zo waardig is. Maar altijd, dag en nacht. Zondags in de kerk en op je werk. Altijd.

Dat eist de wet en zij eist het volmaakt. Want als je aan één van de geboden schuldig staat, dan sta je aan al de geboden schuldig, al zou je het eerste tot het negende gebod gehouden hebben en je zou slechts eenmaal in het tiende gefaald hebben, even iets begeerd wat van een ander was, dan zegt God: U staat schuldig aan de ganse wet. Want die God, Die het eerste, tweede en derde gebod gegeven heeft, Die heeft ook het tiende gegeven. U kunt niet negen geboden onderhouden en in één gebod vallen en dan toch zeggen God oprecht lief te hebben. Dat kan niet. Als je tegen een van de geboden zondigt, al is het ook maar in het minste, dan heb je God niet lief gehad boven alles. Dan treft u de bliksem van de vloek, die God over de overtreders van de wet heeft uitgesproken: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen

geschreven is in het boek der wet, om dat te doen (Gal.3:10). En het tweede gebod? Het eerste en het grote gebod is God liefhebben boven al, en het tweede aan dit gelijk is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten (Matth.22:37-40). Dat tweede gebod is onlosmakelijk verbonden aan het eerste. Het eerste is wel eerst, onthoudt het goed, want dit is ook iets waar we gedurig op hebben te letten, dat ook vandaag de profeten van de nieuwe theologie met het eerste gebod schier geen rekening houden.

Men dweept met onderhouding van het tweede gebod en men schroomt niet te zeggen, dat feitelijk alleen dit tweede gebod voor de mens van waarde is. En dat men in dit tweede gebod vanzelfsprekend het eerste gebod vervult. Dan ziet men dat niet op een christelijke wijze, gedrongen door de verzoening met God door Jezus Christus, maar uit de mens zelf op humanistische wijze. Dan moet de mens de mens helpen. Dan wordt in elke preek en in elk stuk de mens aangepord en aangespoord om de medemens te helpen en men verzwijgt dat deze hulp, deze liefde, alleen mogelijk is uit de herstelling met God, uit de verzoening met God. Nooit kunnen we onze naaste liefhebben als we God niet liefhebben. Eerst moet de band met God hersteld worden. Dan pas kan de band met de naaste hersteld worden.

O, onthoudt het toch jongens en meisjes, laat je toch niets op de mouw spelden. Kijk toch eens door die holle, voze humanistische theorieën heen. Loop je toch niet dood achter het streven van de wereld, waar in der eeuwigheid niets van terecht komt. Hoe zullen wij, die van nature God en onze naaste haten, enig geluk aan onze naaste kunnen toebrengen, waar ons hart vervreemd is van het leven dat uit God is? In de eerste plaats moeten we God weer leren kennen. Vanuit die kennis van God gaan we ook weer het schepsel dat uit Gods hand is voortgekomen liefhebben en nooit andersom.

Het is onmogelijk om het tweede gebod boven het eerste te zetten. Het is ook onmogelijk om het eerste van het tweede te scheiden. Het is niet zo dat u zeggen kunt: Ja, maar ik heb toch God lief, ik ben een kind des Heeren, ik ben een gelovige, maar ach, al dat werk der barmhartigheid aan de naaste, dat moeten we maar aan de wereld overlaten. Jakobus zegt: Als het zo met u gesteld is, dan is uw geloof ijdel, dan bent u ook geen Christen.

We hebben onze tijd waar te nemen. Op dit ogenblik geldt allerwegen: dien je naaste, want daarin dien je God. Dit is een leugen. We kunnen alleen de naaste dienen vanuit de gemeenschap met God. Vanuit de verzoening met God. Dan zullen we onze naaste ook lief krijgen, want als we God lief krijgen, dan krijgen we ook onze broeders lief. Als we zelf als de grootste der zondaren genade van God ontvangen hebben, dan kan het ook voor die andere zondaar.

Dan buigen we ons ook neder onder de last van de wereld.

Dan hebben we het gevonden, daar waar het alleen te verkrijgen is, namelijk bij de genade van God. Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. In die liefde zijn trappen. De Heere leert ons aan alle mensen wel te doen, maar meest aan

de huisgenoten des geloofs. De Heere leert ons alle mensen lief te hebben, maar Hij heeft een bijzondere band gelegd in het huwelijk, tussen ouders en kinderen, tussen broers en zusters. Deze bijzondere band is door God gelegd. Er zijn dus trappen in het liefhebben van onze naaste, maar dan toch zo dat we alle mensen die ons pad kruisen, alle mensen die door God tot onze naaste gemaakt zijn, en dat zijn alle mensen, letterlijk alle mensen die God ons op onze weg doet ontmoeten, moeten liefhebben. Hoe dan ook, hetzij op de weg van de zending, op de weg van de evangelisatie, hetzij dat we die mensen persoonlijk mogen zien, hetzij dat we van die mensen horen door anderen. Wanneer God de nood van deze mensen op onze weg legt, dan hebben we die mensen lief te hebben en te doen wat in ons vermogen is om te doen. Gij zult uw naaste liefhebben. Hen niet alleen helpen om daar vanaf te zijn, hen niet alleen helpen met de gedachte, stel je voor dat ik ook eens zo arm werd. Dat is geen liefde tot de naaste, dat is liefde tot jezelf.

Maar je naaste liefhebben, dat is hem liefhebben om Gods wil, omdat hij Gods schepsel is. Uw medeschepsel. Dat eist nu de wet en dat onder alle omstandigheden. Uws naasten eer en goed gerucht bevordere. Uws naasten voordeel zoeken, daar waar het kan en mag. Liefhebben met een volkomen hart. Dat eist de wet. En, zegt de Heere, aan deze twee geboden, God en de naaste liefhebben, daaraan hangt de ganse wet en de profeten.

Dan vraagt tenslotte de onderwijzer: Kunt gij dit alles volkomen houden? Dan is het antwoord een grote en diepe teleurstelling: Neen ik, want ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten. Dat is een droevig antwoord. Dat is een desillusie. Hier breekt alle menselijke pogen stuk en toch, dit is de poort naar de verlossing. Deze bekentenis opent de weg naar het eeuwig Evangelie. Die nu nog nooit met de onderwijzer gezegd heeft, voor God en de mensen: Nee Heere, die heeft ook nog nooit genade ontvangen. Daarvan willen we in onze laatste gedachte spreken, nadat we gezongen hebben:

Psalm 143:2 en 10.

Geliefden, tot deze uitspraak is de onderwijzer gekomen, niet door de wet zelf, want de wet zelf doet ons niet buigen. De wet is wel de spiegel die onze zonden aanwijst. De wet is wel het licht, waarin we de vuilheid van ons leven kennen, maar de wet zelf brengt ons niet tot de belijdenis: Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in Uw ogen; (Ps.51:6 ber.). Tot die bekentenis brengt Christus ons. Alleen God door Zijn Heilige Geest, door de bediening van de Heere Jezus Christus, Die brengt ons tot die hartelijke en boetvaardige belijdenis dat we tegen al de geboden zwaarlijk gezondigd hebben.

Dit moeten we in het oog houden. De wet kan ook op een wettische wijze gepredikt worden, dan werkt ze de dood. Luther zegt dan: de wet toe te laten in het hart is erger dan de duivel toe te laten. Dan bedoelt hij, wanneer we menen dat we door te zien in de wet ook vernieuwd worden, veranderd

worden, bekeerd worden, dan schrijven we aan de wet toe, wat de wet in der eeuwigheid niet kan.

De wet kan me laten zien wie dat ik ben, door een spiegel te zijn waardoor ik mijn ongelijkvormigheid aan God zie, maar de wet maakt m'n hart niet week. De wet perst me geen traan uit het oog. De wet doet me niet zeggen: Gena o, God gena, hoor hoe een boeteling pleit. Nee, dat kan Jezus Christus alleen. Dat doet God door de genade-werking van Zijn Heilige Geest. Daarom, deze bekentenis is ten diepste niet het werk der wet, maar het werk van het Evangelie, het werk van Christus. Wanneer we zo gaan zeggen, zo hartelijk gaan zeggen: Nee, Heere, nee. Dat zeiden de discipelen, toen de Meester vroeg: Kinderkens, hebt gij niet enige toespits (Joh.21:5)?

Toen zeiden ze: Nee. De hele nacht gevist, de hele nacht in touw, de hele nacht gezwoegd, geslaafd, maar we hebben niets. Toen zij nee zeiden, toen heeft Jezus hen geholpen, toen kwam het van de andere kant. Niet door hun arbeid, niet door hun noeste werk, maar door de genadige God. Welnu, dat is nog altijd de weg. Daarom hebben we de wet nodig en daarom hebben we de prediking van de wet nodig. Want ach, ons hart is als een steen. Het zal de milde dauw van het Evangelie niet in zich opnemen, indien het niet verbroken is. Indien we de ongelijkvormigheid aan God niet zien, indien we de smart van de zonde in ons leven niet gevoelen, dan zal het troostwoord van Jezus op de hardheid van ons hart afstuiten.

Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven (Matth.11:28). Zullen we ooit als armen tot Jezus komen, zullen we ooit bereid zijn om ons door Hem te laten zaligen, dan is het voor alles nodig dat we onze zonde en ongerechtigheid recht en grondig kennen. Daarom moeten we smeken om de genade des Heiligen Geestes en we moeten aan Gods voeten neervallen om de verlichting van Zijn Geest. Opdat we de afstand zouden zien die door ons gemaakt is, de scheiding door ons teweeggebracht. Opdat we de pijn van de droefheid, van het gemis, in ons hart zouden voelen en die droefheid naar God in ons geboren wordt, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Want deze kennis van de wet brengt ons naar de tempel. Die zondaar achter in de tempel wist dat hij tegen al Gods geboden zwaarlijk overtreden had. Dat ging hij vertellen in de tempel. Dat was genade, dat was het Evangelie. Want al schreeuw je duizend jaar dat je zo'n groot zondaar bent, en je schreeuwt het niet uit aan de voeten van Jezus, dan word je nooit gered. Met de last van je zonde naar de voeten van Hem, Die zondaren genade bewijst. Zoals die zondaar, die tollenaar achterin de tempel. Waarom ging die man naar de tempel? Hij had toch tegen die heilige God gezondigd, hij had toch Zijn wetten geschonden, hij was het toch waardig door Hem veroordeeld, verworpen te worden? Waarom zocht hij dan zijn Rechter? Wel, om Hem om genade te bidden.

Zo mag ik u ook de scherpe eis van de wet preken. De wet keurt u af in uw doen en laten, in uw dagelijkse bewegingen. In alles wat u doet en laat. De wet wordt ook niet vervuld door uw kermen en door uw smeken. Dat is ook

een list van satan, wanneer hij aanvankelijk de harten van mensen verbreekt of gebroken ziet door de Geest van God, dan wil hij de mensen wijs maken, dat ze hiermee de vrede zullen vinden bij God. Dat God hun tranen, in plaats van het doen der wet zal aannemen. Dat Hij hun begeerte voor de daad zal aannemen. Nee, geliefden, dat doet God nooit, daar is God niet mee tevreden. Daar is Gods heilige wet niet mee tevreden.

Als God door Zijn wet ons vastgrijpt, dan bepaalt Hij ons bij de volmaakte eis. Hij wil die wet ongeschonden terug. We moeten betalen. Of door onszelf, of door een ander, maar we moeten betalen. Dan bepaalt die wet ons vooral bij onze dadelijke en dagelijkse zonden. Zoals die vrouw in Johannes 4 bij die waterput, tegen wie de Heere zegt: Ga heen en roep uw man. Hij grijpt ze op haar dagelijkse zonde, de grote zonde van haar leven. En dan ziet ze als in een flits, dat Hij alles van haar weet, dat Hij haar leven kent. Ze bedekt het niet langer, ze openbaart het voor Hem.

Zo ook met Paulus op de weg naar Damascus. Zijn grote hartzonde was, dat hij de gemeente van Christus vervolgde, en dan zegt Jezus: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Dan ligt hij daar als een doodongelukkige, als iemand die verslagen is, verbroken van hart. O, dan zien we, dat we de zonde tegen God bedreven hebben. Want het is niet genoeg, dat we zien dat we gezondigd hebben, dronken geweest zijn, gelogen hebben, gestolen hebben, hoereerder zijn. Dat kunnen de kinderen der wereld ook nog zien. Daar kunnen ze maar wat last van hebben.

Het is nodig, en dat doet God door Zijn Geest, dat we zien, dat we tegen God gezondigd hebben. Tegen die God, Die ons van onze jeugd af met Zijn gunst omtuind heeft. Die ons als kind tegemoet trad en ons als kind met het zegel van Zijn verbond aan Hem verbond. Die God, Die ons van onze jonge jaren nawandelde op de zondagsschool, op de catechisatie, op de verenigingen, in ons ouderlijk huis. Die God die niet heeft nagelaten om Zijn vleugels over ons uit te breiden. Het is nodig dat we onze zonden zien tegen Die God bedreven. Dat is de scherpte van de zonde, de kracht die ons terneder werpt, omdat we tegen zulk een God gezondigd hebben.

Dan is alle rust ons opgezegd. Als we dat gaan zien, kunnen we niet tevreden zijn met iets buiten de verzoening met God. Als die wet in ons leven geschreven wordt, dan bespiedt hij ons overal. Dan zijn het niet alleen de zonden, waar de burens van weten, maar dan zijn het bovenal de zonden, die God alleen weet. Die verborgen zonden, die mij beletten om me geheel en al aan Hem over te geven. Dan ontdekt die wet ook de bron van alle ellende, waar David van zegt: 't Is niet alleen dit kwaad dat roept om straf, maar het is al begonnen toen ik geboren ben. Toen begon het al. Nu zal een kwade boom in eeuwigheid geen goede vrucht meer kunnen voortbrengen. Als God ons daarin onderwijst, dan helpt geen opknappen meer. Dan helpt geen levensverbetering meer. Dan helpen geen beloften meer van mijn zijde aan God gedaan. Daar moet een wonder gebeuren. Daar moet een ander aan te pas komen. Ik loop nu iets vooruit, maar ik kan toch dit stuk der ellende niet

prediken, zonder u te wijzen op de weg der verlossing, die in Christus Jezus is.

Stel voor dat u vannacht stierf en ik zou u met het zwaard in uw hart naar huis gestuurd hebben, zonder u gewezen te hebben op die enige Weg ten leven geopend. Dat kan de bedoeling van de onderwijzer nooit geweest zijn. Daarom, als u nu ook in uw leven in mindere of meerdere mate de scherpte van het zwaard der wet gevoeld hebt, die onomkoopbare gerechtigheid u zwaar weegt op de ziel, en ge in beginsel aan de zijde van God gevallen zijt in de bekentenis: Neen ik, want ik ben van nature geneigd, God en mijn naaste te haten. Niet triomfantelijk; zo in de zin van, ach mensen, wat verwacht je van me, zo ben ik nou eenmaal. Wij zijn mensen dood in zonden en..... Nee, zo niet. Dat is goddeloos. Dat is een schild om uzelf achter te verbergen en u straffeloos te maken voor Gods gericht. Dat is de schuld op God werpen. Neen ik, zo ben ik, o God. Zo behoorde ik niet te zijn, zo ben ik uit Uw hand niet voortgekomen. Zo ben ik, de praktijk heeft het bewezen, zo ben ik van nature geneigd, God en mijn naaste te haten. Wanneer deze belijdenis onze lippen ontvlucht, wanneer deze bekentenis ons hart ontvliedt, en we ons zo neerleggen aan de voeten des Heeren, dan staat er: Toen hoorde God, Hij is mijn liefde waardig. Voor dezulken zal God Zich niet verbergen, Die in de wereld gekomen is om het verlorene te zoeken. Want, hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest (Rom.8:3 en 4). Gode zij dank voor de verlossing, die in Christus Jezus is. Waarmede zal ik den HEERE tegenkomen, en mij bukken voor den hogen God (Micha 6:6).

Dan vraagt de onderwijzer: Kunt gij dit alles volkomenlijk houden? Hij vraagt niet: zult gij dit alles. Hij vraagt ook niet: wilt gij dit alles. Maar hij zegt: Kunt gij dit alles. Dan belijden we met de kerk van alle tijden; Heere, hiertoe zijn we onbekwaam. Hier hebben we geen hoop meer. Ik ben door de wet, zegt Paulus, der wet gestorven (Gal.2:19), maar toen heeft het Gode behaagd Zijn Zoon in mij te openbaren (Gal.1:15,16), Die ik gezien heb aan het schandhout der zonde, dragende Gods Heilige Wet. Nu is Hij mijn gerechtigheid en ik zal daarvan zingen van nu aan tot in eeuwigheid. Amen.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.